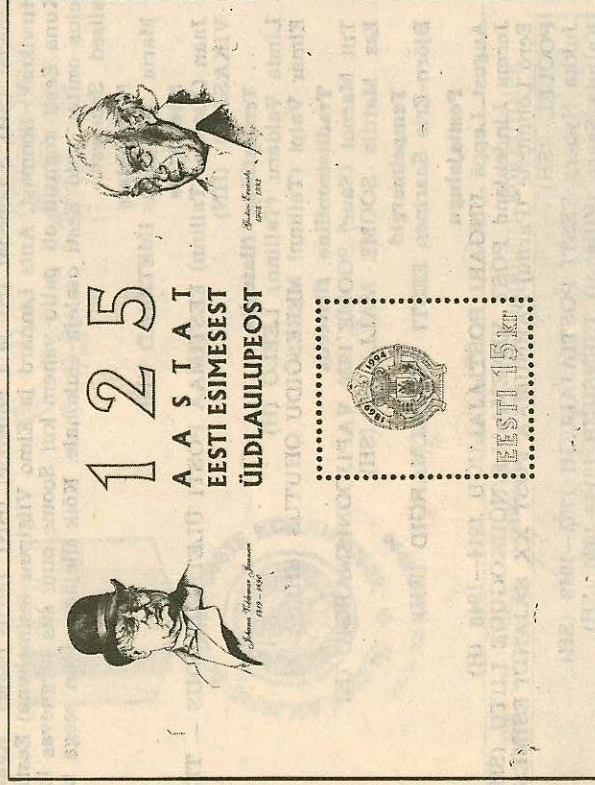

Uued postmargid

Eesti laulupidude 125. aastapäeva margid ilmusid 31. mail. Sarja avamargi 1-kroonisele frankeerimisväärtusele lisandub 25 senti suurune lisamaks laulupidude toetuseks. 1869. aasta I üldlaulupeo osavõtjamaarki kujutava margi tellimusnumber on 066-04-1994 ja trükiarv 1 098 800. 2-kroonisel (065-04-1994) on 1923. aasta VIII üldlaulupeo osavõtjamaarki ning neid on trükitud 1 590 400 tk. 3-kroonisel (064-04-1994) margil on 1969. aasta XVII juubeliüldlaulupeo mark ja neid tehti 1 577 950 tk. Nimetatud kolm marki on kujundanud Paul Luhtein. Sarja kuuluva 15-kroonise margiploki

(063) kujundasid Jaan Saar ja Aivar Juhanson. Sellel on I laulupeo üldjuhi ning peo korraldanud «Vannemuise» seltsi presidendi Voldemar Janseni ja paljude pidude üldjuhi Gustav Ernesaksa portreed, laulude «Mu isamaa, mu õnn ja rõõm» ning «Mu isamaa on minu arm» noodid ja käesoleva juubelipeo embleem. Ploki oleva margi perforatsioon on 14x13 3/4, kuna ülejäänud kolmel margil on see 14x14. Markide ilmutamispäeva märgiti kahe erineva esimese päeva ümbrikuga: tavasuuremargiga ümbrikul (1994-4) on kolm marki ning suuremarmoodulisel (1994-5) margiplokk.

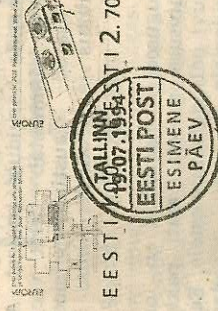

27. juunil tulid käbele Eesti esimesed loodusesteemalised postmargid. Kunstnik Sandor Stern on neljal postmargil (1-, 2-, 3- ja 4-kroonine) kujutanud Eesti metsade haruldast elanikku — lendoravat (Pteromys volans). Mitmevärviliste offset-tehnikas trükitud markide tellimusnumbrid ja tiraažid on nominaalväärtusekasvavas järjekorras:

968-06-1994 1 500 000, 067-06-1994 — 1 000 000, 069-06-1994 — 700 000, 070-06-1994 — 700 000. Markidel ja ilmutamispäeva eritempilil on Ülemaailmse Looduse Fondi (WWF) embleem. Sarjaga kaasnes ühine suuremarmooduline esmasümbrik (1994-6) ja neli erinevat maksimumkaarti (numbrid 4—7 nominaali kasvavas järjekorras).

19. juulil ilmusid Eesti esimesed «EUROPA» margid, Motilviks Eestis patenteeritud leiutised. Ühe kroonisel (071-06-94) Eesti Vabariigi patent nr. 1 (Aleksander Mikiver — Horisontaalne vesikivi paar, mil vi seab ennast automaatselt alumise järelle) ja 2 krooni ning 70-sendisel (072-06-94) patent nr. 2628 (Walter Zapp — miniatuurne päevapilditaaraat «Minox»). Margid kujundas Jaan Saar ja trükkis AS VABA-MAA, kumbagi 1 000 000 tk. Esmasümbriku (1994-7) illustratsiooniks on Eesti Vabariigi esimese patendi kujutis.

Esimese päeva tempel.

Lisaks uutele markidele on kasutusse tulnud ka 12. oktoobril 1993. aastal ilmunud Toompea linnuse kujutisega 2-kroonise margi (047-08-1993) täiendav tiraaž tellimusnumbriga 061-02-1994. Erinevus põhitiraaži markidega võrreldes on väga väike (uus on veidi kollakama tooniga). Konkreetne ilmutamispäev pole fikseeritud.

Näitused

II RICHARD KALJO MÄLESTUSNÄITUS.

7. juulil avati Tallinnas Narva maanteel Raamatuühingu saalis II Richard Kaljo mälestusele pühendatud eksliibrisenäitus. Näituse koostas Hanno Lepik ja kujundas Lembit Lõhmus.

15. juulil täitus 80 aastat Richard Kaljo sünnist. Oma esimesed eksliibrised lõi R. Kaljo 1939. a. «Pal-lase» õpilasena. Ligi 40 aastat kestnud loomingutulemusena on meile jäänud 255 valdavalt puugravüüris kaunist eksliibrist.

Näituse avamisele oli kogunenud poolsada huvilist, sealhulgas ka tosinkond Soome eksliibrisesõpra.

— ○ —

Ajaloomuuseumis on võimalik külastada näitust «LOTERIIPILETID EESTIS 1920—1940».

Varaseimad andmed õnneloomuuseumi kohta Tallinnas on 1722. aastast. Eriti elavnes loteriide korraldamine sajandi ajal ja sõjaeelse Eesti Vabariigi aastail. Viimasest ajavahemikust pärinevadki näitusele esitatud loteriipiletid ja loteriisid reklaamivad plakatid.

Esmakordselt oli laialdane loteriipiletite väljapanek pealinnas avalikkuse ees näituseväljakul toimunud kollektsioonide näitusele «Inimene ja maailm» 1986. a., kus olid välja pandud loteriipiletid V. Soroki kogust. Käesoleva näitusega tuuakse esmakordselt avalikkuse ette ka suur valik antud perioodi loteriide reklaamimiseks kasutatud plakateid.

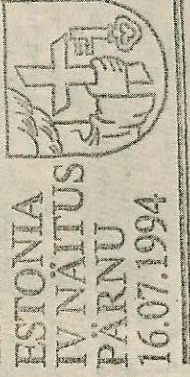
Näitus sai teoks Eesti Ajaloomuuseumi ja hr. Ants Kulo ühistööna, kes lahkesti andis nõusoleku välja panna paremiku oma erakogust.

— ○ —

Maikuuast alates on Meremuuseumis üleval Soome postkaardühtingu «Apollo» liikme **KEIJO POLONI LAEVATEEMALISTE POSTKAARDITIDE NÄITUS**. Kogu on erakordne oma täiuslikkuse ja esilepandud postkaartide harulduse poolest. Asjatundjat hämmastab ehk veelgi enam lisatud taustinformatsiooni rikkalikkus ja detailiderohkus.

— ○ —

Igasugused rinnamärgid on oma atraktiivsuse poolest alati pakkunud huvi paljudele inimestele. Eestlase südamele on eriti lähedased olnud läbi aastakümnete laulupeomärgid. Seetõttu on laulupeomärgid erinevate kollektsionääride vahendusel paljudel kordadel leidnud tee avalikkuse ette. Vastuvaidlematult kõige täiuslikum **LAULUPEOMÄRKIDE KOGU** on praegu välja pandud Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumis. Mart Puusti poolt koostatud väljapanek on huvitav ja meeldejääv oma täiuslikkuse, mitmekülguse ja esitatud informatsiooni poolest.

Juba neljandat aastat korraldas «ESTONIA» klubi rahvusvahelise filateliaanäituse. Seekord oli näituse toimumispaigaks valitud Pärnu ja ürituse korraldamise rõõme ning muresid jagati Pärnu Filatelistide Seltsiga.

Näitus toimus kahel päeval — 16. ja 17. juulil Pärnu Vanalinna Kooli hoones. Eksponaadid olid heatasemelised, mis võimaldas žüriil neid ka vastavalt hinnata: 2 kulda (K), 3 kullatud hõbedat (KH), 6 suurt hõbedat (SH), 5 hõbedat (H) ja 1 hõbenõel (HN). Žüriis osales Kaarlo Hirvikoski Soomest, Ants Linnard ja Elmo Viigipuu (esimehena) Eestist. Kuna Eesti kogusid oli palju vähem kui Soome omi, siis järgnevas loetelus osutan vaid Eesti osaleja elukohale. Kõik ülejäänud on seega küllalised Soomest.

Noorteklass

Maria Hietanen IMETAJAD (H)

Nõelaklass

Jaan Otsason (Tallinn) EESTIMAA POSTI ÜLETEMBELDUS — TERVIKASJAD (HN)

Temaatiline filatelia

Linda Valdaru (Tallinn) MERESÕIDU OHUTUS (SH)
Elmar Valpi (Tallinn) MERESÕIDU OHUTUS (SH)

Traditsiooniline filatelia

Tiit Marnot (Saue) SOOME 1930 VAPIJOONISMARGID (H)
Esa Matilla SOOME MALLI 54 (SH)

Tempeelmargid

Björn-Eric Saarinen EESTI TEMPELMARGID (KH)

Postiajalugu

August Leppä UNGARI POSTIAJALUGU 1914—1946 (H)
Jorma Lindeblad POST VENEMAALE/NÕUKOGUDE LIITU (SH)
Eero Lõhmuste (Pärnu) PÄRNUMAA POST XX SAJANDI ESIMESELE POOLEL (SH)
Jukka Nyberg EESTI POSTIAJALUGU 1762—1918 (SH)
Kaljula Saare (Viljandi) TSENSUUR 1914—1920 (SH)
Timo Verho EESTI FRANKERIMISMASINATE TEMPLID (H)
Timo Verho EESTI RAUDTEETEMBELDUSED 1870—1918 (KH)
Matti Mustalahti SOOME POSTITAKSID (KH)
Olli Wuorensola MEREPOST 1833—1875 (K)
Pekka Taitto PÄIJÄT-HÄME KODULOOLINE UURIMUS (K)

Lisaks võistlusklassidele olid esindatud:

Kaarlo Hirvikoski EESTI 1991—1994

Ants Linnard (Otepää) EESTI RIIK JA RAHVAS II MAAILMASOJAS

Vabaklass

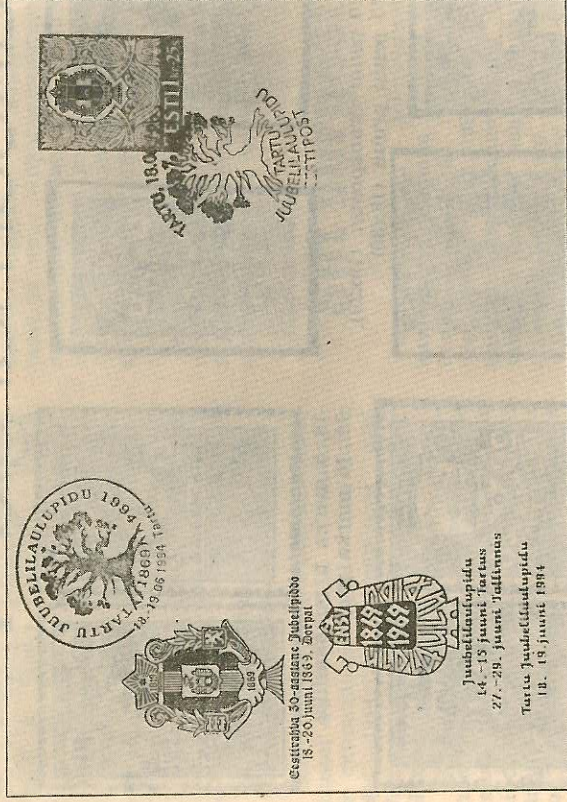
Aivo Aia (Tallinn) SAJANDIVAHETUSE TARTU (postkaardid)
Aivo Aia (Tallinn) KUURORTLINN PÄRNU (postkaardid)
Kalev Kõkk (Tallinn) EESTI REKLAAMITEMBELDUSED JA REKLAAMMARGID

Kuigi Eesti kogujate osa jäi külalistele alla nii hulga kui ka taseme poolest, tuleb kindlasti esile tõsta kahe uue kogu ilmumist näitusele. Autoritele Linda Valdarule ja Tiit Marnotile jõudu jätkamiseks!

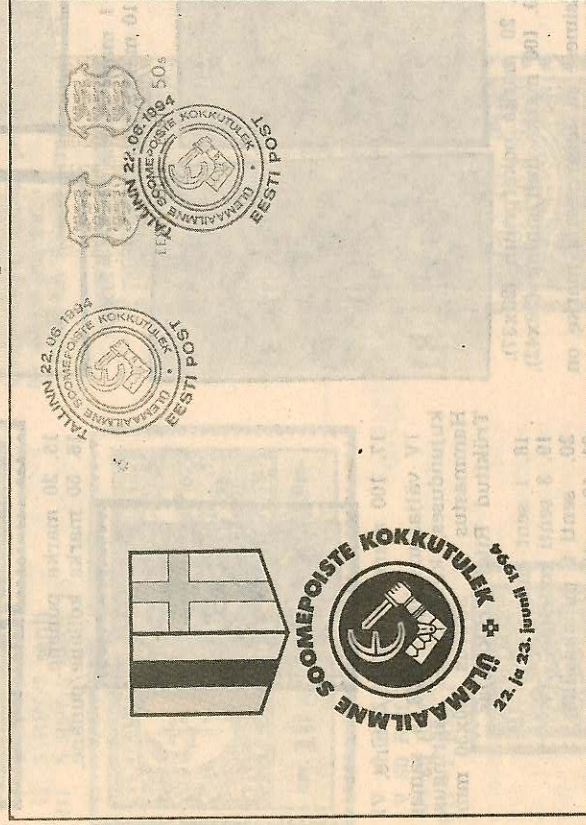
Lühidalt ka näituse ajal toimunud. 16. juulil käis Soome külaliste seekord külastri arvukas seltskond Kihnu saarel. Sama päeva õhtul korraldas «ESTONIA» näitusest osavõtjaile piduliku õhtusöögi. 17. juulil peeti kõigepealt kollektsionääride kokkutulekut ja seejärel oksjon.

ELMO VIIGIPUU

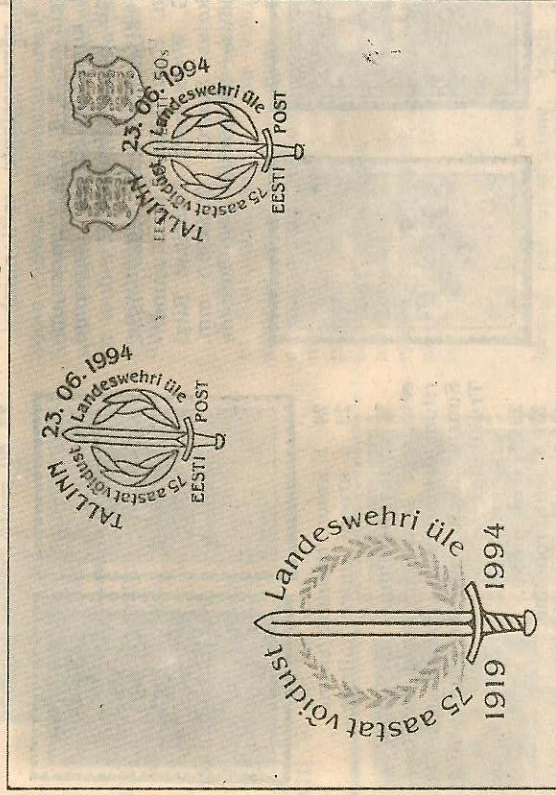
Uued eritemplid

18.—19. 06. 1994 Juubelilaulupidu Tartus

22. 06. 1994 Ülemaailmne soomepoiste kokkutulek

23. 06. 1994 75 aastat võidust Landeswehri üle

07. 06. 1994 100 aastat üle-
saaremaalist laulupidu.

02. 07. 1994 Eesti XXII
üldlaulupidu.

Siit nurgast ja sealt nurgast

16. augustil laseb Ahvenamaa Post välja 3 uut kiviajateemalist postmarki, millised on graveeritud õuegraveer Czesław Slania. Margi-kavandite, FDC ja eritempli on kujundanud arheoloog Anne-Maaret Pitkänen-Darmark. Margid trükitakse Taanis.

Rootsi postkaardituru hinnarekord tõusis mõni aeg tagasi 20 300 kroonile. Selle hinnaga müüdi maha, kõva võidupakkumise järel, vanim rootsi vaatekaart, mis oli pärit aastast 1885.

Näitus «100 aastat piltpostkaarti» koos juubelipeo ja rohkem kui 100 postkaardikaupmeeste müügipunktiga, korraldatakse briti piltpostkaardi 100-aastase juubeli puhul Londonis 30. 08. — 3. 09. 1994. a.

Korraldajate kinnituste kohaselt kujuneb näitus kõige muljetavaldavamaks seni kogu maailmas toimunud postkaardinäitustest.

Eesti maksumargid I

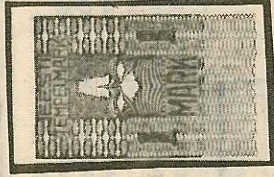
Tempelmargid ja muud maksu- margid on filatelistide vaateväljas olnud filateelia sünniajast alates. Inglismaal näiteks olid mitmesugused maksumargid kasutusel juba 18. sajandil. Vahepeal torjusid FIP-i näitusereeglid tempelmargid kogujate tähelepanust kõrvale, kuid alates filateelia maailmanäitusest Finlandia 88, kus oli väljaspool konkurssi esil esinduslik valik tempelmargikogudest, said tempelmargid üha enam poolehoidjaid. Nüüd on juba paar aastat tempelmargid täielikult rehabiliteeritud ja eraldi võistlusklassina FIP-i näitusereeglites.

Venemaal, kelle alla vahepeal kuulusid ka Eesti alad, võeti tempelmargid üldiselt kasutusele 1875. aastal. Kohalikke väljaandeid (St. Peterburg, Odessa) võeti kasutusele juba 1860. a. Paljud Venemaa maksumargid leidsid kasutamist ka eesti aladel.

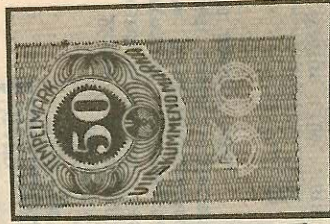
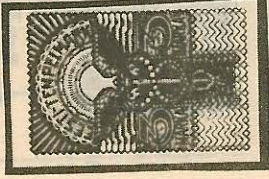
Vahepealse saksa okupatsioonil ajal ja iseseisvuse algpäevadel olid Eestimaal kasutusel mitmesugused vene ja saksa maksumarkide ülekirvid.

I Eesti tempelmargide seeria ilmus 1919. aasta I poolel ja koosnes neljast margist. Margid olid hammastamata ja erineva suurusega (kõrgus x laius mm).

1. 10 penni oranžpruun (18x31).
2. 1 mark sinine (19x29).

3. 3 marka pruun (19x29).
4. 50 marka t. roh. kuni mustjas-oliv (21x37).

50-margaste poogen on ainsana tervikuna kaetud roosa alustrüki-võrguga.

Alates juulist 1919 lasti välja II seeria, mis oli samuti hammastamata. (Viimasena ilmus juunis 1921 10-margane).

5. 10 penni oranžpruun (19x29).
6. 50 penni pruun (18x30).

7. 1 mark sinine (20x31–21x32).
8. 10 marka hall (22x37).

9. 20 marka ookerpruun (22x37).
10. 100 marka hall/sinine (26x42).

Esimese ja teise seeria marke on trükitud valkjal ja kollakal paberil ja mitmel margil leidub palju erinevaid värvivariante, eriti numbritel 1, 3, 7.

Margid nr. 3, 6, 8 ja 9 on kujundanud kunstnik Kinert, ülejäänud kunstnik Eduard Poland.

III väljaanne ilmus 1923.–1928. aastani. Hammastus 14. Kujundanud G. Westenberg. Trükitud Riigi Trükikojas. Suurus 20,5x30,5 mm. Kujunduses kasutatud Eesti linnade vappe.

11. 1 mark sinine.
12. 3 marka roheline.

13. 5 marka t. punakasilla.
14. 10 marka pruun.

15. 20 marka punane.
16. 50 marka kollane/punane.

17. 100 marka roheline/sinine.

IV väljaanne ilmus 1928. a. samas kujunduses, kuid uues vääringus. Hammastus 14. Suurus 20x30 mm. Trükitud Riigi Trükikojas.

18. 1 sent sinine.
19. 3 senti roheline.
20. senti t. punakasilla.
21. 10 senti pruun.
22. 25 senti punane.
23. 50 senti kollane/punane.

24. 1 kroon roheline/sinine.
25. 5 krooni sinine/kollane.

V väljaanne ilmus 1931–1934. a., eelmisega sarnasena, kuid unifitseeritud kujundusega. Hammastus 14. Suurus 20x30 mm. Trükitud Riigi Trükikojas.

26. 1 sent sinine.
27. 3 senti roheline.
28. 5 senti t. punakasilla.
29. 10 senti pruun.

XIV 60 Rpf/50 senti

30. 25 senti punane.

31. 50 senti kollane/punane.

Eesti tempelmargid olid Eestis kasutusel ka 1940.—1941. a., nõukogu- de okupatsiooni ajal ning Saksa 1941.—1944. a. okupatsiooni ajal. Viimasel perioodil aga saksakeelse ületükkiga.

Pealetükk oli kaherealine: ülemine kaheksatärne rida kustutas vana hinna, alumises reas oli uus hind, uues vääringus. I ületüki väärindis oli Reichspfennig lühendatud Rpf-na, hiljem lästi välja teine tükk, korrigeerituna Rpf.

Esimene ületükkisari «Rpf». 1941.

- I 1 Rpf/1 senti
- II 3 Rpf/3 senti
- III 5 Rpf/5 senti

- IV 10 Rpf/10 senti
- V 30 Rpf/25 senti
- VI 60 Rpf/60 senti
- VII 1 RM/1 kroon

VIII 5 RM/5 krooni

Teine ületükkisari «Rpf». 1942.(?)

- a. IX 1 Rpf/1 senti
- X 3 Rpf/3 senti
- XI 5 Rpf/5 senti
- XII 10 Rpf/10 senti
- XIII 30 Rpf/25 senti

Teise ületükkisearia viis esimest väärtust esinevad ka paksemal paberil ja nn. «risuhammastusega», mis ajendab oletama, kas ei ole ehk hiljem trükitud mingi täiendav lisatiraaž? Risuhammastusega margid võiks tähistada lisaindeksiga «A».

Huvitava erimina on registreeritud tempelmargi XI vigatükk 5 Rpf. Teistel väärtustel ei ole seni taolist vigatükkide avastatud.

Siit nurgast ja sealt nurgast

Soomes lõpetati tempelmargide kasutamine. Viimane lubatud kasutuspäev oli 28. 02. 1994. a. Otsus võeti vastu 3. 12. 1993. a. tehtud muudatusega maksuseaduses. Kasutamata marke saab tagastada maksuvalitsusse kuni 31. 12. 1994. a.

Soomes võeti omad tempelmargid kasutusele juba 1864. a. I sarjas ilmus 24 (28?) erinevat väärtust, millest väikseim oli 20 penni ja suurim 80 (500?) marka.

Pildil on Soome tempelmarg nr. 1.

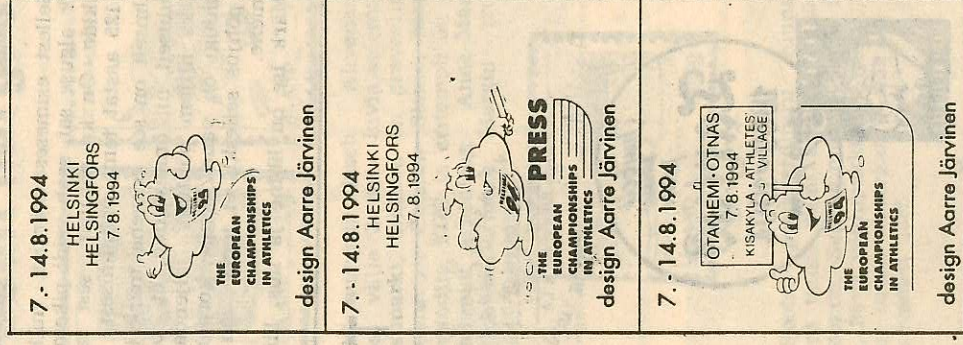
(Toimetuse palub kõiki, kes juhtumisi taolise vigatüki üksikõik millisel väärtusel on leidnud, saata koos marga koopiaga toimetuse aadressil.)

Kasutatud kirjandus:

1. Philip A. Tammaru «Eesti maksumargid» Eesti Filatelist 22—23 (1978) lk. 155—160.
2. Andrew Hall «Baltic States Revenues». European Philately 9 (1983?).

tas 1992. a. noor ameeriklanna Jennifer Batt eesmärgil ühingu kaudu aidata kaasa rahule maailmas ja eri rasside vahelisele suhtlemisele. Kaugemas plaanis on ühingu korraldada 1999. aastal I globaalne postkaardimess, kus oleks osavõtjaid igast liikmesmaast.

×

Soome tähistab Helsingis toimuvaid kergejõustiku Euroopa meistrivõistlusi kolme eritempliga, millest kolm kasutusel 7.—14. 08. 1994. a. Ühe aineks on võistluste tunnus, teisel võistluste pressikeskus ja kolmandal võistlusküla — Otaniemi.

Eritemplid on kujundanud Aarre Järvinen.

Alates k. a. algusest omandas Soome Post ettevõtetusvormi. AS Soome Posti kõik aksiad kuuluvad seni riigile. Kontserni aastakäive on umbes 10 miljardit marka ja selle teenistuses on umbes 33 000 inimest.

×

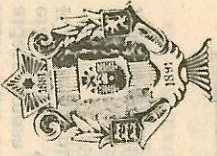
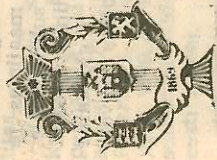
Keräilyharvinaisuus 3/94 kirjutab, et filateeliaühingud on viimastel aastatel imestanud, et vanad nipid ei too enam näituste külastajailt niipalju raha, kui varem. Suveniirplokid, ümbrikud jne. ei lähe enam kaubaks nagu enne. Inimesed on märganud, et selliste toodetel pole realiseerimisväärtust. Selliste suveniiride väärtuseks jääb vaid mälestus.

×

Kõik maailmas kordub. Taas on loodud rahvusvaheline, kogu maailma haarav ühing International Postcard Exchange (IPE). IPE asu-

Ühe märgi juubeliks

Inimeses on mingi iseloomuomadus, mis ikkabi püsivust, järjepidevust. Hingele kosutav on näha midagi, mis on ikka olnud ja kestab edasi. Võib-olla seepärast ongi Eestis nii populaarne laulupeomärkide kollektsioneerimine. Eriti meeldivad kogujatele üldlaulupidude märgid. Siin on see, millest alul juttu, oma silmaga selgesti näha: esimene märk juba aastal 1869. ja sellest alates järjepidevalt märgid iga mõne aasta tagant. Tsaarivalitsuse ajal, Eesti Vabariigi päevil, punase vene võimu aastatel ja nüüd taasiseseisvunud riigis, järjest suureneb see märkide rida.

Sellest esimesest märgist, millest kõik alguse sai, saab veidi pikemalt rääkida. On ka põhjust, sest saab ju 125 aastat tema valmimisest.

Ilmselt on see esimene märk kujundusest nii õnnestunud, et teda on ka hiljem püütud jäljendada. Muidugi on vana joonise kordamine põhjus selleksi, et tema oli ju esimene.

Märk ise on lihtne ja ilus: lüüra

tema kohal särava tähega. Lüüra keskel Tartu linna vapp, kahel pool Eestimaa ja Liivimaa kubermangu vapid, ülal aastaarv 1819, all 1869 — 50 aastat pärisorjuse kaotamisest.

Sama kujund võeti uuesti kasutusele juba 4. üldlaulupool 1891. aastal. Kõik oli jäänud endiseks, vahetatud olid vaid aastaarvud: 1881 — 1991 (Aleksander III valitsemise 10. aastapäev).

1869. aastal tähistati üldlaulupidude 100-aasta juubelit ja «Norma»

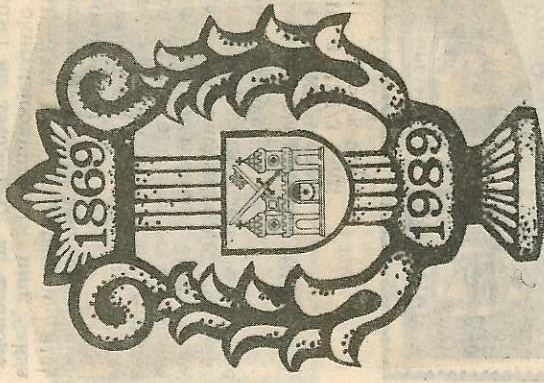
nn. «nööpide» sarjas olid märkidel kujutatud ka mõlemad eelpoolkirjeldatud märgid. Aeg oli aga selline, et märkidel kujutatud vappe et-tevaatuse mõttes neile «nööpidele» ei kantud.

Samal ajal aga tähistasid suurt juubelit ka väliseestlased. Rootsis valmistati hõbemedal selleks tähtpäevaks, Austraalia eestlased lisasid oma VII Eesti päevade märgile ka aastaarvud 1869—1969. Kanadas aga valmistati laulupeomärk selle sama esimese märgi eeskujul. Ka siin muudeti veidi märgi joonist: keskmise vapp jäeti ära, külgedel aga olid Tartumaa ja Eesti Vabariigi vapid. Vana traditsiooni kohaselt oli neid kergest metallist val-

mistatud määrke 2 varianti: kuldne ja hõbedane. Aastaarvud 1869—1969.

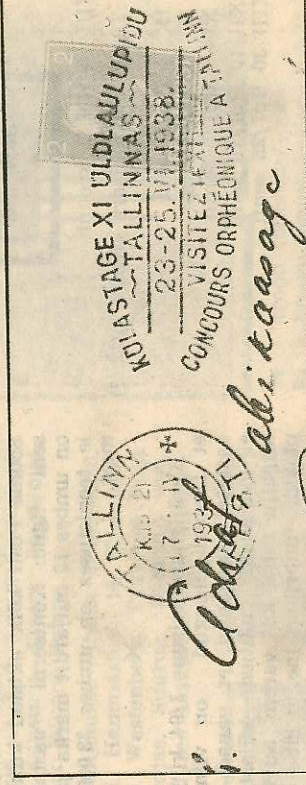
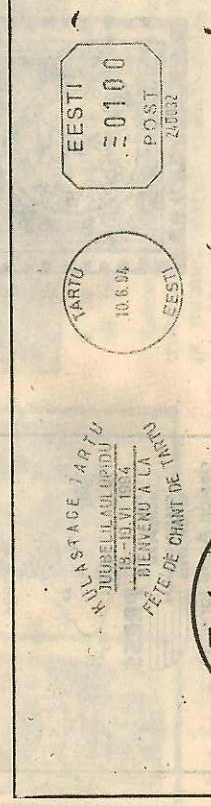
Viimase mägina selles korduste reas oli Tartu 1989. a. laulupeo märk, kus aga ära jäetud külgmised vapid, keskel ikka Tartu vapp, aastaarvud 1869—1989. a. 2 varianti: hõbedavärviline ja vaskne.

ÜLO KIILER

Teabetempel taas kasutusel

Sõjaeelses Eestis leidsid teabetemplid informatsioonikandjatena sageli kasutust nii Tallinna kui Tartu postkontorites. Meeldivat initsiaalivi naitas Tartu äsjase juubelilaulupeo ajal, võttes uuesti kasutusele vana tava. Templi kujundusel on eeskujud võetud 23.—25. VI 1938. a. XI Üldlaulupeo reklaamtemplist, mis oli kasutusel Tallinnas 1938. aasta kevadest alates.

FRANKOTEMPEL JÕUDIS HIUMAAL

Alates 1994. aasta aprilli lõpust kasutatakse Hiiumaal esmakordselt frankeerimismasinat. Firma «Pitney Bowes» masin kuulub Hiiu Maakoh-tule ja kannab registreerimisnumbrit 300 038.

HIJU MAAKOHUS
TIGI 21
EE3200 KÄRDLA EESTI

Ekslibristid kohtusid Rakkes

Laupäeval, 11. juulil kogunesid ekslibristid, meilt ja ka väljastpoolt — küllalisi oli nii Soomest kui Lätist — «traditsioonilisse» suvekohetumiste paika — Rakkesse. Rakke koolimaja oli niisama vaikne, rahulik ja küllalisrahe kui paaril eelmisel aastal. Korraldajaks oli seegi kord Ekslibristeühingu Tartu klubi. Peamine tegevus toimus 1. päeval: näitused, arutelu, oksjon ja muidugi elav ja pea kõiki osalenuid haarav ekslibristide vahetus.

Näitustest olid esil päevakohane Richard Kaljo mälestusnäitus Priit Vaherilt, Ago Kaljo temaatiline näitusekogu «Europe rõõvimine», Soome kunstniku Tapani Kiippa ekslibristid ja originaalkavandid, Soome kirjanike ekslibristid ühingu «Ekslibrist Aboensis», läti kunstnikult A. M. Eizansilt heraldikateemaline kogu ja valik tema kavandatud ekslibriste. Temaatika, ekslibristide kunstiline tase ja vormistus olid, nagu ikka, maitsekalt valitud ja kvaliteetsed. Teemat haarata ja sissu süveneda oleks aga hõlpsam, kui iga näitusekogu ees oleks lühike selgitav sissejuhatus, millele korraldajad järgmise kokkutuleku kutses võiksid tähelepanu juhtida. Pikkemaegsete traditsioonidega fiilateläanäitustel on taolisest soovitud kogemustel varal kujunenud juba kategooriline nõue.

Väga rikkalikult oli oksjonile pandud ekslibristealast kirjandust, millest enamus ka leidis omale uue omaniku.

Kokkutulekust osavõtjale saatis oma tervituse kokkutuleku ekslibristide näol (tiraaz 50) vanameister Johannes Juhansoo (opus nr. 1445). Soome küllalised — Turu ekslibristeühingu grupi poolt anti võõrustajale üle Tapani Kiippa ekslibristetervitus ja lahke kutse järgmise aasta 26.—28. 05. toimuvast Soome II ekslibristekonverentsist osavõtuks.

Elavas arutelus taoliste kohtumiste tuleviku üle praeguses Eesti majanduse kriisiolukorras jäi peale optimistlik vaade. Tänavu näitas osavõtjate arv jällegi kasvutendentsi. Koakkutuleku korraldab järgmi-

sel aastal Tallinn ja edasi kohalikud klubid kordamööda. Otsustati tõsta võimalust mõõda korralduse taset ja lisaks Põhjamaadele ning Baltikumile kutsuda osalema ka ülejäänud Euroopat. Korraldajatele jääb ilmselt ka tuleval aastal kõige raskemaks probleemiks raha. Loodame, et Tallinna mehed, kel abiks ka rida aktiivseid naisliikmeid, suudavad kõigist probleemidest jagu saada.

EXLIBRIS ABOENSIS

Turu ekslibristeühing on asutatud 16. 11. 1992. a. ja liikmete arv oli k.a. juuniks tõusnud juba 122-le. Ühing on korraldanud mitmeid näitusi ja esmaüritusena tänavu Soome I ekslibristekonverentsi, millel osales ka pool tosinat Eestiimaalt pärit huvilist (konverentsi idee olivat pärit m. a. Rakke külastuselt). Praegu on Turu Purppura kunstisalongis üleväl ühingu liikmete poolt korraldatud ekslibristide müüginäitus (30% müügihinnast ühingu), mis kestab 11. 09. 1994.

Augustis avatakse Turu Pearaamatukogu saalis Skandinaavia ja Baltikumi naistele tehtud ekslibriste näitus.

Turu ekslibristeühingu juht ja

eestvedaja Tauno Piironen loeb näitustegevust ja ühingu töö avalikustamist senise edu peamiseks aluseks. Lisaks näitustele on osaletud Turu raamatumessil, viidud läbi palju üritusi raamatukogudes ja esinud ca 10 korda aasta jooksul ajakirjanduses ning raadios. Tänu sellele on ühingu liikmeskonnas ka palju noori. Jooksva töö käigus on kujunenud 15-liikmeline aktivistide tuumik, kelle abiga viiaksegi plaanitsetu läbi.

Ekslibrist on muutunud nii populaarseks, et paljud noored saavad leeriks või kooli lõpetamise puhuks omale ekslibriste.

Ekslibrist Aboensis liikmeteks on ka mitmed Soome Ekslibristeühingu liikmed. T. Piironse sõnul on Turu ühingu poolsed suhted Soome Ekslibristeühinguga head. On vaid mõned üldpõhimõtted, mis on ühingu-tele erinevad: turulased on seisukohal, et igas läänis võiks olla oma ekslibristikeskus (ühing või klubi), SEU arvab, et võiks olla vaid üks, Helsinki arvates peaks piirama liikmete arvu, et jõuaks kõiki vääri- selt teenindada — Turu suund on vastupidine. Helsingilased on Keskeuroopa konservatiivsel seisukohal, et ekslibrist, kui püha kunstibjekt, ei saa olla rahalise kauplemise objektiks — Turu on omaks võtnud uued töekspidamised (Ameerika, Madalmaad) ja heaks kiitnud nii ekslibriste oksjoni kui ka müügi.

Kangelasena langenud 3.märtsil 1919a.

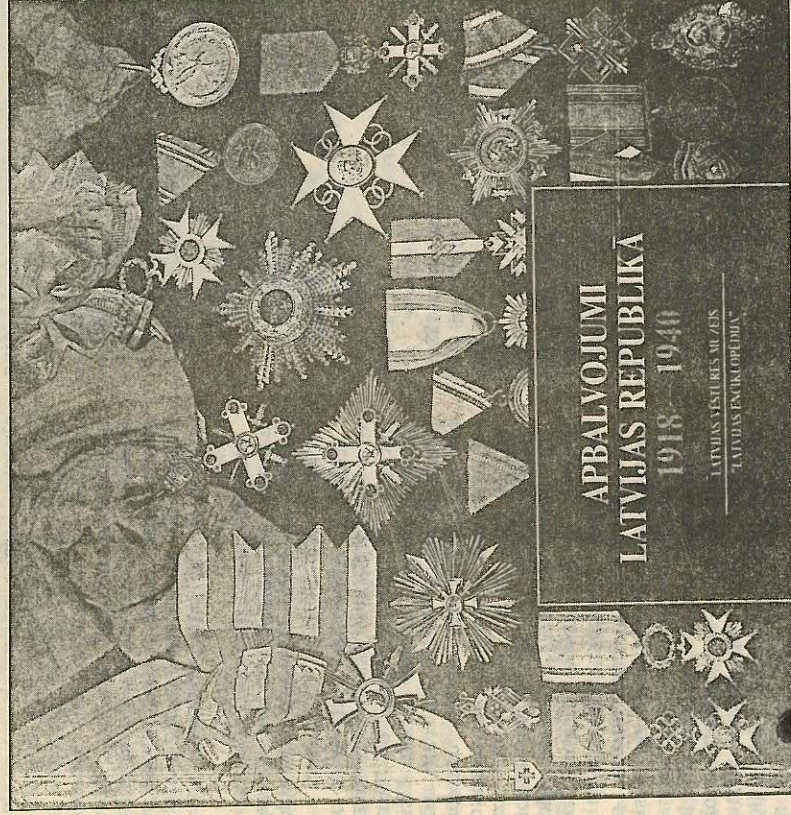
EESTI NÄITLEJATE LÜDU

olen-leifnani

Martin Libene

Vaatan ja tunnen kadedust...

Kristine Ducmane
**APBALVOJUMI
LATVIJAS REPUBLIKA
1918—1940**

Rīga 1993, 112 lk.

Niisiis, lätlased on jõudnud sinna-
maale, et neil on olemas raamat
oma teenetemärkide kohta.

Korraliku kvaliteediga värvipil-
tidega varustatud trükises on antud
ülevaade Läti Vabariigi teenete-
märkidest alates Karutapja orde-
nist kuni põllumajandusmedaliteni
välja.

Ära on toodud teenetemärkide
ajalugu, tähtsamad kavalerid, on
fotosid ka diplomitest, autasustatu-
test.

Eesti lugejale pakub huvi, et Ka-
rutapja ordeni kavaleride hulgas on
ära märgitud ka kindral J. Laido-
ner ning Kolme Tähe ordeni ketiga
autasustatud nimekirjas esimeste-
na Konstantin Päts ja Jaan Tõnis-
son.

Raamatusse on mahtunud nii tu-
letõrjujate, mitmete noorsoo-organi-
satsioonide, Punase Risti ja paljude
muude organisatsioonide märgid.
Raamatu lõpus on resümee saksa,
prantsuse, inglise ja vene keeles
(a 4, lk.).

Lugeja saab Läti Vabariigi teene-
temärkidest küllaltki ammendava
ülevaate ja eestlasele tekib tahes-
tahtmata küsimus: millal meie nii-
kaugele jõuame?

Allakirjutanut valdab kahtlus, et
meil võtab selline töö veel küllaltki
aega. Eriti just siis, kui eesmärgiks
on koostada Läti väliaandega vähe-
malt samaväärne teos.

Tuleks aga hoiduda kergemat
teed minekust ja vaid Eesti Vaba-

riigi riiklike teenetemärkide kohta
käiva raamatuga hakkama saada.
Vajalik oleks siiski käsitleda enam-
vähem kõiki EV teenetemärke. Ar-
vestades kavatsust taastada endised
teenetemärgid endisel kujul, oleks
mõeldav veel ka välja anda selline
teos, kus lisaks riiklikele teenete-
märkidele EV ennesõjaajastest pe-
rioodist oleksid käsitlemist leidnud
ka uued, viimastel aastatel loodud
teenetemärgid (Kodanike Komitee,
politsei, rahvarinne jt.).

ÜLO KIILER

Huvitav on märkida, et raamatu
autor on sünnilt eestlanna.

(Toimetus)

Moskva aktsiaselts «PhilaRoss» on
välja andnud «ENDISE NSV LIIDU
VABARIIKIDE POSTMARKIDE
KATALOOGI». Venekeelne kataloog
kannab aastanumbrit 1994. Hõlmab
margiväljaandeid aastaist 1990 ku-
ni 1993. Pehmes brošüürkoites raa-
matu 160. leheküljel tutvustatakse
enam kui tuhandet marki, plokki ja
välkepoognat. Kataloog on illust-
reeritud mustvalgete piltidega. Seal
on ka ülevaade neist NSV Liidu
postmarkidest, mida on kasutatud
erinevate kohalike ületükkide te-
gemisel alusmargina. Kataloogis
pole tervikasju, nendele trükitud
marke ja neil kasutatud väärtus-
templeid. Lisaks tavapärasele välja-
annet iseloomustavale infole saame
kõigi põhiväljaannete kohta teada
ka nende hinna rublades 1994. aas-
ta alguse seisuga Moskva klubides.
Kokkuvõtteks tuleb tõdeda, et V.
Jakobs on kokku pannud igati as-
jaliku teatmeteose.

Filateelianäitus POSTIPOISI PAUNAST

Tallinna Filateliste Selts kor-
raldab koos EFL ja Eesti Postiga
25.—27. novembrini k.a. Tallinna
Reaalkooli aulais filateelianäituse
Filateliste Päeva tähistamiseks.

Näitusel on järgmised konkursi-
alad:

traditsiooniline filateelia;

postiajalugu;

temaatiline filateelia;

tervikasjad;

aerofilateelia;

noortefilateelia

ja lisaks vabaklass.

Ühele eksponaadile eraldatakse
kuni 5 stendi.

Ülesandmised esitada orgkomi-
teele (P/k 84, EE0090, Tallinn, tel.
45 37 41) kuni 1. septembrini 1994. a.

Eesti Muinsuskaitse Seltsi meene-
markide kataloogi võite leida kõik-
jal Eestis oma postkastist, kui saa-
date oma loetavalt kirjutatud aad-
ressi ning 7 krooni aadressil:

E. Viigipuu,
pk. 4, EE3200 Kärda.

Otsin ajakirju: «Ajalooline Aja-
kiri». 3 ja 4/1940, nr. 1/1941. «Va-
lis-Eesti» nr. 1, 3, 4, 6—12/1936, nr.
3, 6, 7, 9, 10, 12/1937 ja kõiki numb-
reid aastatest 1932, 1933, 1935, 1939
ja 1940. Ost või vahetus samalaadse
materjali vastu.

J. Otsason, EE0090 Tallinn, pk. 376.

LUGUPEETAVAD TELLIJAD!

Teie, kes Te olete posti teel või
pangaülekandega tasunud tellimuse
eest, kuid olete unustanud toimetu-
sele saata oma aadressi, läheta-
see kiiresti teele: Tallinn EE0090,
pk. 376. Teie aadressi teadmata on
meil võimalu tellitud lehti Teile
kätte toimetada. Momendil on meil
«õhus» kaks sellist tellimust.

Toimetaja Jaan Otsason

Toimetuse aadress:

EE0090 Tallinn, pk. 376

Väljaandja: AS HISAR LTD.

aadress EE3210 PÜHALEPA,
Palade.

Kärda trükkoda, 07. 94.
Tell. 425, 800. Maht 1 trkp.

Hind 3 krooni.